

N 1/1956.

LAG- och EKONOMIUTSKOTTETS betänkande
N 1/1956 med anledning av Ålands landskaps-
styrelses framställning N 44/1955 till
Ålands landsting med förslag till landskaps-
lag om kommunalbeskattningen i landskapet
Åland.

Lag- och ekonomiutskottet har under höstsessionen 1955 samt under tiden mellan sagda session och vårsessionen 1956 behandlat det förslag till kommunalbeskattningslag, som landstinget remitterat till utskottet.

Beträffande den principiella inställningen till hela frågan om en landskapslagstiftning på skatterättens område i detta nu har inom utskottet uttalats mycket stora betänkligheter. En skattelagskommitté i riket under ordförandeskap av jur.dr Tauno Suontausta har hösten 1954 till statsrådet inlämnat ett betänkande om förenhetligad stats- och kommunalbeskattningslag. På grund av detta betänkande ha provbeskattningar företagits i riket år 1955. Närmare detaljer om detta skattelagsförslag äro hittills okända, men känt är att all tillgänglig sakkunskap varit anlitad, då det gällt såväl jordbruksbeskattningslagens utformning som de rent skattetekniska frågorna. Utskottet har insett vilken betydelse denna samlade erfarenhet skulle ha för landskapslagstiftning på området. Säkert är en framställning till riksdagen att vänta inom snar framtid, men med hänsyn till det öde regeringspropositionen av år 1952 i samma ärende mötte, är det ej omöjligt att tiden för en dylik lags stiftande i riket kan draga ut.

I vilken utsträckning man inom landskapet Åland har skäl att avvika från i riket gällande principer vad skattskyldigheten beträffar har varit föremål för debatt under senaste tid. Det har därvid från olika håll hävdats, att en överflyttning av skattetungan från någon inkomsttagargrupp till en annan enbart på Åland kommer att leda till en ogynnsam inställning gentemot självstyrelsen, och därmed indirekt mot de tankar denna avser att förverkliga. En avog inställning kan lätt uppstå, om medborgargrupper finna sig bli annorlunda och sämre behandlade här än i riket till följd av landskapets lagstiftningsbehörighet. Farhågor av detta slag ha kommit till uttryck särskilt i fråga om lantbruksbeskattningen samt bolagsbeskattningen. Ålands Producentförbund anför i sitt nedan refererade utlåtande, att landskapets bönder ej borde försättas i sämre ställning än landets bönder i övrigt. Mariehamns stadsfullmäktige anför i sitt, likaså refererade utlåtande, att borttagande av dubbelbeskattningen av bolag leder till att ett uttaxeringsbelopp av ca fem miljoner mark i staden överflyttas på i huvudsak socialgrupp II och III. Synpunkten att kommunernas självbestämmanderätt bör lämnas orörd så

långt detta är möjligt har även hävdats på olika håll. Synpunkter sådana som de nyss anförda ha gjort att utskottet gått in för vissa modifieringar av det föreslagna systemet för jordbruksbeskattningen, delvis i samråd med lagutskottet, vars utlåtande inhämtats i enlighet med landstingets beslut.

Då det gällt att taga ställning till ett uppskjutande med lagstiftningen i fråga - vilket lagutskottet förordat - har lag- och ekonomiutskottets majoritet dock ansett, att en ny skattelag bör åstadkommas, ehuru arbetena på rikets skattelag ännu fortgå. Härtill har utskottet ansett föreligga flere skäl, bl. annat behovet att kodifiera de splittrade delar av den gamla kommunallagen för landskommuner, vilka delar ännu komma att gälla sedan den nya kommunalförvaltningslagen trätt i kraft. Inom utskottet har framhållits, att en omfördelning av sjukvårdskostnaderna omfattas av många landstingsmän, och att genomförandet av en sådan reform bl. a. av utskottet förklarats vara beroende av en ny kommunalbeskattningslag. Med hänsyn till Landstingets ofta uttalade önskan att en förenhetligad beskattning här bör åstadkommas har utskottets majoritet därför ansett, att de skäl, som tala för en avvaktande hållning, icke kunna tilldelas sådan betydelse att lagförslaget borde förfalla. Utskottet har därför detaljbehandlat landskapsstyrelsens förslag med utgångspunkten, att en antagbar lag under nurådande förhållanden skall ernås.

Utskottet har inhämtat eller mottagit utlåtanden av följande personer och institutioner: E. o. skatteinspektören, länsrådet Ruben Kalm, ^{-nämnd}taxeringsordföranden, lärare Otto Berg, Ålands redarförenings ombudsman viceh. Stig Lundqvist, stadsdirektören Aron Häggblom, Mariehamns stadsfullmäktige, landskapsagronomen Ernst Johansson, landskapsförstmästaren Albin Andrée, Ålands producentförbund r. f. samt Landstingets lagutskott. Bland synpunkter, som på detta sätt framförts, må särskilt omnämnas följande:

Länsrådet Ruben Kalm: Den i lagförslaget framförda synpunkten om beskattningen av dividend från aktiebolag synes icke lämpa sig att separat genomföras i landskapet.

Beviljad avskrivningsrätt borde medföra att vid försäljning av föremålet den återbekomna avskrivningen beskattas.

Något stadgande om avdrag för arbetsrumshyra vid intellektuellt arbete är ej nödvändigt, då sådant avdrag kan ske enligt bestämmelsen om avdrag för kostnad för inkomstens förvärvande.

Bestämmelsen att husbondelön skall minskas, om annat arbete inkräktat på lantbrukares tid, borde kompletteras, så att minskning sker, om arbete, som medfört skattbar inkomst, förekommit.

Bestämmelsen i landskapsstyrelsens förslag § 13 är ej i alla avseenden rättvis. Rörelse och fastighet i en kommun borde ej få inverka med sitt resultat på beskattning för rörelse och fastighet i annan kommun.

Paragrafering och kapitelrubricering borde i vissa avseenden ytterligare ändras för att lagen skulle bli lätt att använda.

Som allmänt omdöme kan sägas, att lagförslaget icke kommer att åstadkomma nämnvärt större rättvisa än nuvarande lag. Jordbruksbeskattningen är fortfarande grundad på ett formellt fastställande och ej på individuell och på sakskäl grundad beskattning. Införandet av bruttobeskattningsprincipen även beträffande jordbruk är den enda möjligheten att uppnå rättvisa.

Taxeringsnämnderna borde ha fast anställda ordföranden och sekreterare, för att sakkunskap skall vara garanterad. Bäst vore om ordförande i taxeringsnämnd skulle utses av landskapsstyrelsen, som med större opartiskhet och med mera beaktande av sakkunskap hos kandidaterna kunde verkställa valet.

Slutligen vore ett inväntande av regeringens proposition till riksdagen angående rikets nya skattelag att rekommendera.

Taxeringsnämndsordförande Otto Berg: Avdragsrätt beträffande vad aktiebolag ger i dividend kan ej omfattas, då konsekvenserna äro vanskliga vid ett separat genomförande av principen i landskapet.

Rätt att räkna lön åt delägare i öppet bolag kan medföra, att skattskyldig själv kommer att få bestämma var han skall betala skatt. Detta kan leda till tvister och osäkerhet om de berörda kommunerna ha väsentligt olika skattöfrepris.

Vicehäradshövding Stig Lundqvist: Förslaget att dividend vore avdragbar är sunt och välmotiverat. Dubbelbeskattningen hämmar spararnas lust för att förvärva aktier. Undvikande av dubbelbeskattning kan vinnas genom att driva rederiverksamhet som rederibolag, men denna form mindre olämplig. En lagstiftning enligt förslaget beträffande dividenderna har som första konsekvens att Mariehamns stad förlorar skatter, men landskapet i sin helhet skulle vinna på ändringen.

I allmänhet vore det skäl att inom landskapet driva en rederivänlig politik på grund av de inkomster såväl enskilda som kommunerna ha av sjöfarten. I viss mån ha skattelättnaderna för sjöfarten här varit mindre än på fastlandet, en del bestämmelser ha utformats så, att lättningen i praktiken varit en död bokstav. Jämför man med utlandet, har vi här i flere avseenden starkt hämmande bestämmelser. I Norge får förlust under ett år avdragas från följande års vinst. Avskrivningen i Norge och Danmark är för fartyg 30 % under första året. I England får fartyg av-

skrivas över anskaffningsvärdet. I Sverige är avskrivningen i princip fri och man går t.o.m. in för en speciell överprisavskrivning.

I det i förslagets § 5 p. 4 intagna stadgandet borde ändring ske, så att stadgandet skulle gälla medel, som man önskar reservera. Som det nu är, måste man följa bokföringen, som i sin tur är bunden vid statsbeskattningen. Stadgandet medför i sin lydelse enligt landskapsstyrelsens förslag ingen lättnad utan förblir en död bokstav.

Löneuttag för delägare i öppet bolag, rederibolag och kommanditbolag bör godkännas.

Stadsdirektör Aron Häggblom: Om bolag berättigas från sin skattbara inkomst avdraga utbetalade dividender, skulle för Mariehamns del ca 5 miljoner mark av uttaxeringssumman överflyttas att bäras utav löntagare och andra företagare än bolag. En intressegrupp skulle då här främjas på andras bekostnad på ett sätt som saknar motsvarighet i hela Norden. Ehuru Mariehamns stad erkänner att sjöfarten har den största betydelse för alla, har man inom stadsstyrelsen gått in för, att för utskottet avstyrka förslaget till denna del.

Stadsfullmäktige i Mariehamn: Utskottet har sedermera av stadsfullmäktige i Mariehamn fått mottaga en skrivelse, vari fullmäktige hemställa att beskattningssystemet beträffande dividendbeskattningen samt beskattningen av öppna bolag icke skulle förändras. Beträffande speciellt dividendbeskattningen anföres i skrivelsen, att de fastländska bolag, som här torde komma att bedriva rörelse, skulle bli helt skattefria här till följd av att dividenderna befriades från dubbelbeskattning. Aktieägarna betala i dessa fall kommunalskatt till kommuner i riket. De åländska kommunerna komme endast att få bekosta olika sociala förmåner för dessa bolags arbetarstam här. Inkomstbortfallet för stadens del skulle, såsom ovan redan nämnts, innebära att ca 5 miljoner mark skulle överflyttas på andra, och främst bäras av skattebetalarna i socialgrupp II och III. Godkännande av viss del utav utdelning från öppet bolag såsom lön skulle icke spela samma roll för staden, men det föreslagna nya systemet skulle enligt fullmäktiges åsikt vara ägnat att väcka onödiga tvister både mellan skattebetalare och kommun och mellan olika kommuner.

Landskapsagronomen Ernst Johansson: I de nya stadgandena om lantbruksbeskattningen är det endast poängsystemet som innebär en fördel jämfört med nugällande bestämmelser. Härigenom utjämnas de nugällande gränserna mellan de alltför få åkermarksklasserna. Zonindelningsmöjlighet inom kommun bör beredas, ty en avläggset boende jordbrukare kan ej utnyttja mekaniseringsmöjligheter. Produktionskostnaderna äro högre på avlägsna orter, även om samma pris kan uppnås. Om det rådande subventioner

ringssystemet bortfaller, så minskas även möjligheterna att få samma pris för varan på avlägsna orter.

Hela frågan om jordbrukets beskattning är under behandling i riket, där man senaste sommar utfört provbeskattning enligt ett preliminärt kommittéförlag till skattelag. Man borde ej i landskapet skynda med denna fråga, utan avvakta det resultat man kommer till i riket.

Landskapsforstmästare Albin André: Bestämmelserna om skogens beskattning innehålla produktionssiffror, som ej i dag som är kan erhållas ur den åländska skogen. Skogarna äro ej på lång tid i sådant skick, att avkastningen kan räknas enligt statens skogsskatteområde 9. Överhuvud producera ej de olika klasserna direkt för sig helt likformigt virke. Således producera kl. I och II mera stock och mindre klenvirke, medan kl. IV och V ej producera stock alls och endast litet pappersved. Närmast motsvarar den åländska skogen en medelproportional av områdena 7 och 8.

Zonindelningens möjlighet bör bibehållas.

Ålands Producentförbund: En regeringsproposition är att vänta i riket om ny skattelag i snar framtid. Om landskapsstyrelsens förslag skulle kompletteras med ledning av den väntade regeringspropositionen skulle lagförslaget vinna därpå. Man skulle därigenom eliminera de o-lägenheter, som uppstå, ifall väsentligt olika bestämmelser tillämpas vid kommunal- resp. statsbeskattningen.

Det synes välmotiverat, att boniteringen skall ske enligt rikets grunder. Stadgandet kunde dock utformas så, att det framgår, att ändrade boniteringsbestämmelser i riket automatiskt gälla även i landskapet.

Den nuvarande indelningen av jorden i endast tre klasser är uppenbart för schematisk. Skall dock "poängbeskattningsvärdet" i tillräckligt hög grad förmå återspegla skiljaktigheterna mellan olika kommuner och olika jordar? Bonitetspoängen ensam synes icke utgöra en fullgod måttstock på dessa förhållanden. På grund härav borde systemet för vinnande av erfarenhet först på prov tillämpas i praktiken innan det slutgiltigt tages i bruk.

För uppnående av konformitet med rikets lagstiftning vore det skäl att överväga, om poängbeskattningen ej kunde utformas enligt statskommitténs riktlinjer, d.v.s så att all jord skulle omvandlas till 100 poängsjörd ($\frac{\text{arealen i ha} \times \text{poängtal}}{100}$). Och denna enhet skulle benämnas skattehektar. Då poängbeskattningssystemet i riket ännu är kvar på kommittéstadiet, synes det ej vara skäl att hasta med en övergång i landskapet. Det synes icke ligga i landstingets intresse, att försätta landskapets bönder i en sämre ställning än landets bönder i övrigt.

Beträffande skogsbeskattningen vore det skäl att beakta riksskogs-

taxeringens resultat och fastställa såväl skatteku-
bikmeterens struktur enligt de i landskapet rådande förhållandena.
Zonindelningens möjlighet bör beredas.

Specialodlingarnas beskattning borde anförtros taxeringsnämnderna
och i lagen borde intagas endast en allmän bestämmelse härom t.ex. av
följande lydelse:

"Avviker odlings- eller produktionssättet på någon lantbruksfastig-
het väsentligt från det i kommunen allmänt brukliga skall eventuell
härigenom erhållen tilläggsinkomst skäligen beaktas vid fastställandet
av fastighetens skattbara avkastning" o.s.v. Landskapsstyrelsens be-
stämmelse om specialodling synes vara synnerligen vagt utformad och på
den grund erbjuda praktiskt taget vilka tolkningsmöjligheter som helst.

Förslaget, att landskapsstyrelsen skulle fastställa grunderna för
uppskattningen av husbondelön, synes välmotiverat och kunde utsträckas
till att gälla värdet av hemmavarande familjemedlemmars arbete. De fast-
ställda värdena böra endast utgöra genomsnittsvärden.

Vid lagförslagets slutliga utformning borde man sträva efter att så
litet som möjligt inkräkta på den nyrådande kommunala självstyrelsen.

Lagutskottet: Lagutskottet har varit enigt i principuttalandet, att
skattelagstiftningen borde uppskjutas t.v. i avvaktan på den nya propo-
sitionen till skattelag i riket. Härvid har utskottet ifråga tänkt sig,
att behandlingen antingen skulle avbrytas och propositionen avvaktas,
eller att det föreliggande lagförslaget skulle förkastas. Då lagutskot-
tet emellertid räknat med, att Landstinget möjligen icke skulle önska
avvakta den nya lagstiftningens genomförande i riket, har utskottet
detaljgranskat lag- och ekonomiutskottets preliminära betänkande.

De frågor, i vilka utskotten varit av olika mening ha varit följande:

1) Landskapets indelning i zoner.

Lagutskottet har ansett, att den praxis landskapsstyrelsen enligt
nugällande lag skapat angående fastställandet av differentierade netto-
beskattningsvärden för avkastning per ha i olika kommuner borde lag-
fästas. För detta ändamål borde kommunerna hänföras till särskilda land-
skapszoner. Lag- och ekonomiutskottet åter har ansett, att netto-
beskattningsprincipen automatiskt medför, att en sådan differentiering
bibehålles utan att något skilt stadgande uppgöres. Uttrycket i lag-
texten "i hela landskapet enhetlig" kan enligt lag- och ekonomiutskot-
tets mening lika litet nu som senare medgiva en annan tolkning.

2) Medelarbetsvärde per skattehektar för husbondelön.

Lagutskottet har ansett, att kommunernas självbestämmanderätt för
mycket inskränkes, om grunderna för husbondelönens beskattning slut-
ligt fastställas av landskapsstyrelsen. I stället har lagutskottet an-

sett rådgivande anvisningar av Landskapsstyrelsen åt taxeringsnämnderna i denna fråga vara på sin plats. Utskottens från början olika ståndpunkter ha i denna fråga sammanjämkats vid ett gemensamt sammanträde.

3) Beskattningsvärde av bostadsförmån.

Om utskottens sammanjämkande åsikter i denna fråga gäller vad ovan under p. 3 anföres om husbondelön.

4) Växter, som kunna anses innebära specialodling.

Lagutskottet har ansett, att kommunerna i denna fråga skulle vara helt oberoende, så att endast ett allmänt stadgande skulle finnas om rätt att beskatta specialodling. Definitionen av specialodling skulle strykas. Utskottens olika åsikter ha icke kunnat sammanjämkas.

5) Lön åt bolagsman i öppet bolag.

Lagutskottet befarar osäker tillämpning och upprepade besvär som följd av den föreslagna ändringen och utskottet önskar stryka förslaget. Utskotten ha ej kunnat enas.

6) Avdrag för underhållskostnad från hyresinkomst.

Lagutskottet har ansett, att en fri prövningsrätt till medgivande av avdrag även utöver 10 procent borde medgivas, vilken åsikt icke omfattats av lag- och ekonomiutskottet.

7) Nedsättning av lantbruksinkomst till följd av frost m.m.

Lagutskottet anser, att sådan minskning skulle beaktas även om skada drabbat kommun i dess helhet och ej enbart om skada drabbat fastighet "i avsevärt större mån än i kommunen i allmänhet". Lag- och ekonomiutskottet har ansett, att landskapsstyrelsen i ett dylikt tänkt fall, som rör en hel kommuns område, skall beakta de speciella omständigheterna vid fastställande av skattehektars avkastningsvärde.

8) Slutstadgandet.

Lagutskottet, som anser det ovisst, om kommun kan tvingas att genomföra bonitering in-om viss, av landskapsstyrelsen förelagd tid, har önskat från slutstadgandet utesluta: "... under av landskapsstyrelsen fastställd tid, högst till utgången av beskattningsåret 1960". Lag- och ekonomiutskottet återkommer till denna och övriga nu nämnda frågor i detaljmotiveringen.

Det har konstaterats, att §-tecknets placeringar vacklande. I samma häfte förekommer i en del lagar exempelvis "§ 5", andra "5 §". Lagutskottet har för sin del uttalat, att man hellre såge beteckningen "§ 5". Detta beteckningssätt har därför bibehållits.

Detaljmotivering.

i/

Stadgandena behandlas i den ordningsföljd de fått utskottets lagförslag. Paragraferingen har väsentligt ändrats i utskottets förslag. Siffrorna nedan hänvisa till: siffran framför §-tecknet, paragraf i utskottets förslag; siffran inom parentes, paragraf i landskapsstyrelsens förslag.

1 § (1). Uttrycket "tillgångar" har utbytt mot "inkomster" i konformitet med stadgandena i den nya kommunalförvaltningslagen.

4, 18, 19 §§ (8, 9). I enlighet med producentförbundets påpekande har ordet "klassificera" utbytt mot "gradera". Frågan om vad som skall anses som specialodling har ägnats uppmärksamhet. Utskottet anser, att den av producentförbundet rekommenderade definitionen är antagbar, medan landskapsstyrelsens definition icke kan omfattas. Med tvekan har utskottet ställt sig på den ståndpunkten, att landskapsstyrelsen skall fastställa, vilka växter som under det innevarande skatteåret skola anses ha varit specialodling. Att utskottets majoritet dock gått in för att landskapsstyrelsen skall avgöra saken sammanhänger med det av landstinget uttalade behovet av möjligast enhetlig beskattning.

I samråd med lagutskottet har lag- och ekonomiutskottet sökt modifiera bestämmelserna om husbondelönens beskattning sålunda, att taxeringsnämnderna få självständig prövningsrätt samtidigt som en enhetlig beräkningsgrund skapas. Jämte sina övriga förslag till skattegrunder böra taxeringsnämnderna till landskapsstyrelsen översända förslag till anvisningar om beräkning av husbondelön. Landskapsstyrelsen skall sedan utfärda sådana anvisningar. Med ledning av anvisningarna skulle taxeringsnämnderna var och en i sin kommun beräkna ett medelarbetsvärde för husbondearbete per skattehektar odlad jord. Utgående från detta medelvärde skulle taxeringsnämnden vid behandlandet av de olika deklarationerna sedan uppskatta värdet av husbondearbetet på lägenheten i dess helhet.

Utskottet har ansett av den tid, som lantbrukare använder för förvärvsarbete på annat håll samt den tid han använder för skötande av allmänt uppdrag bör avräknas, då hans husbondelön beräknas. Detta skulle dock förutsätta, att arbetet eller uppdraget medfört skattbar inkomst.

Beträffande specialodlingarnas beskattning kan i detta sammanhang ytterligare poängteras, att enligt den av producentförbundet rekommenderade definitionen taxeringsnämnderna själva komma att pröva om deklareranten odlat sådana, enligt landskapsstyrelsen till specialodling hänförliga växter i den utsträckning, att odlingen skall anses som specialodling. Landskapsstyrelsens beaktning med saken är endast att fastställa vilka växter, som under vissa betingelser av taxeringsnämnderna skola beskattas som specialodling. (Det kan i detta sammanhang förtjäna

nämnas, att 1952 års proposition till skattelag i riket avsåg att särskilt beskatta även förädling av växtodlingsprodukter ävensom nettoinkomsten av uppfödande av hästar och rasboskap, sid. 7 i förenämnda proposition n:o 38/1952, riksdagens lag- och ekonomiutskott var dock av annan mening, då en separat beskattning härvidlag skulle kunna verka försvagande bl.a. på förädlingen av husdjur, sid. 5 i utlåtandet n:o 3/28.5.53).

Zonindelningens möjlighet inom kommun bör enligt utskottets mening finnas varför stadgande därom införts.

Husbondelönens beskattning bör enligt utskottet ske på poänggrund och ej på det av landskapsstyrelsen föreslagna sättet enligt hektar.

Av producentförbundets utlåtande har bekräftelse kunnat erhållas på att ett på poängtal grundat beskattningsvärde är att motse i riket. Odlingsjordens skattbara inkomst skulle då uttryckas i skattehektar. Skillnaden mellan landskapsstyrelsens föreslagna poängtal och skattehektar är den, att jämförelsetalet enligt statskommitténs förslag blir uttryckt i en mindre enhet, d.v.s. $\frac{1}{100}$ av enheten enligt landskapsstyrelsens förslag. Då begreppet skattehektar med all sannolikhet blir införd vore det därför skäl att redan här gå in för detsamma. I stället för landskapsstyrelsens föreslagna:

arealen i ha x poängtal x poängvärde = inkomst
få vi då

$$\frac{\text{arealen i ha x poängtal}}{100} \times \text{skattehektarvärde} = \text{inkomst.}$$

På samma sätt beräknas husbondelönen sedan per skattehektar.

4, 18, 19 § (10). Skattekubikmeteravkastningen har satts enligt sjunde områdets avkastningssiffror. Zonindelning har möjliggjorts.

4 § (11). Avdrag på husbondelön vid bisysslor har gjorts beroende av om inkomsten varit skattbar, vilket även gäller beträffande allmänt uppdrag.

6 § (3). Förslaget, att utdelning från öppet bolag, kommanditbolag och rederibolag och motsvarande sammanslutningar skulle till en del få betraktas som lön, om bolagsman arbetat i företaget, har motsagts av bl.a. lagutskottet. Det är möjligt, att ett stadgande i denna riktning kan ge anledning till besvär mot taxering, där bolagsmannen bor på annan ort än bolagets hemort. Å andra sidan är det nuvarande systemet orättvist. Till denna uppfattning synes man ha kommit även i riket, då det i regeringspropositionen n:o 38/1952 (sid. 3) säges: "För närvarande beskattas sammanslutningar eller alltså öppna, kommandit- och rederibolag samt övriga med dem jämförliga samfälligheter såsom skilda skatteobjekt. Däremot beskattas delägarna i dem icke för vinstandelar från

dessa sammanslutningar och icke för sin andel i sammanslutningens förmögenhet. Då det visat sig, att behandlingen av dylika sammanslutningar såsom självständiga skattesubjekt icke leder till rättvist resultat, har sammanslutningarnas självständiga skattskyldighet, såsom är vanligt även i utländsk skattelagstiftning, upphävts i den i förslaget ingående lagen. - - - - Ovan relaterade sätt att beskatta sammanslutningars inkomst och av dem ägd förmögenhet skall enligt lagförslaget iakttagas både i stats- och kommunalbeskattningen". Lag- och ekonomiutskottet har icke velat avstå från principen om rätt till löneuttag åt bolagsman. Enligt ett av länsrådet Kalm utarbetat förslag har utskottet emellertid ändrat bestämmelsen så, att taxeringsnämnden på bolagets hemort får rätt att pröva vad som skall godkännas som löneuttag. Detta kan tyckas innebära, att taxeringsnämndens på bolagsmannens hemort rätt inskränkes. Men å andra sidan innebär ju reformen ~~fall ett steg mot rättvisa i jämförelse mot nu gällande/~~ i varje system, som medför att bolagsmannens hemkommun måhända ej alls kan beskatta denne.

Återbekommen värdeminskning har gjorts skattbar enligt förslag av länsrådet Kalm. Stadgandet överensstämmer med Ink. och Förm.sk.L § 21 p. 2.

Värdet av bostadsförmån skulle enligt utskottets åsikt beräknas enligt följande. Sedan taxeringsnämnden i samband med insändandet av sitt förslag till skattegrunder avgivit utlåtande om värderingen av bostadsförmån, utfärdar landskapsstyrelsen anvisningar till ledning åt taxeringsnämnderna. Med ledning av dessa anvisningar beräkna taxeringsnämnderna därefter penningvärdet av bostadsförmån.

7 § (4). Sammanträdesarvoden i statens och landskapets kommittéer ha av utskottet likställts med exempelvis landstingsmannaarvode. Änke- och pupillpension efter tjänsteman är enligt statsbeskattningsbestämmelserna skattefria. Utskottet har ansett det vara skäl att följa samma tanke i kommunaltaxeringen.

Uttrycken "morgongåva", "hemföljd" och "fideikommiss" ha som numera onödiga uteslutits i samråd med lagutskottet. Uttrycket "dock räknas o.s.v." har på samma sätt uteslutits. Ett förtydligande angående skattefrihet för sociala bidrag har införts på rekommendation av länsrådet Kalm.

8 § (5). I anledning av det slut utskottet stannat för beträffande utdelning från öppet bolag, har ett kompletteringsstadgande införts i denna paragraf på rekommendation av länsrådet Kalm.

Ett stadgande angående representationsmedel har intagits på grund av motsvarande stadgande i inkomst- och förmögenhetsskattelagen.

Utskottet har ej funnit det möjligt att ändra stiliseringen av p. 4, så att avdrag finge ske för vad rederi önskar reservera (jfr. viceh. Lundqvist ovan). Det har ansetts att bokföringen måste ligga som grund för att taxeringsarbetet ej skall bli alltför försvårat. Stadgandet om rumshyra har strukits. Då även landskapsstyrelsen ansett, att tjänstemän skulle ha möjlighet att få avskriya exempelvis fordon, har ordet "näring" i sista momentet p. 2 ändrats till "förvärvsverksamhet", vilket ord användes i Ink.o.Förm.sk.L.

9 § (6). En bestämmelse om att avskrivning ej får sättas högre än den blivit bokförd har tillagts. Avskrivningsprocent för järnfartyg bör vara 6.

10 § (7). Avdragbar borde även skogsvårdsavgift vara, varav följer, att denna ej beaktas vid fastställande av skattekubiketers värde. Utskottet anser, att en sådan lösning medför större rättvisa.

Då det gällt att taga ställning till förslaget, att av aktiebolag betalas dividend skall få avdras från bolagets skattbara inkomst, har utskottet haft tillgång till ett flertal utlåtanden, som ovan framgår. Utskottet har i princip ingenting att invända mot den tankegång, som kommer till uttryck i förslaget, nämligen att dubbelbeskattning ej innebär rättvisa. Att dock här frånhända kommunerna en dylik skatteinkomst, som staten och rikets övriga kommuner dock fortfarande skulle åtnjuta, har dock ej tilltalat utskottsmajoriteten. Så länge staten bibehåller denna dubbelbeskattning, skulle ju även aktiebolagens nytta av kommunalbeskattningens ändrande i detta avseende vara rätt liten. Då man häremot väger kommunernas och övriga skattebetalares intressen, har utskottets majoritet ansett, att en ändring enligt landskapsstyrelsens förslag i detta nu ej borde förekomma. Lagstiftningen om pensionsstiftelser (469-73/55) har beaktats.

Lagutskottet har som tidigare nämnts önskat medgiva rätt till avdrag för underhållskostnad beträffande inkomst från hyreshus utöver 10 %. Lag- och ekonomiutskottet har ansett det till 10 procent maximerade avdragsbeloppet ändamålsenligt, medan den av lagutskottet föreslagna stiliseringen skulle försvåra taxeringsarbetet i hög grad.

11 § (12). Barnavdragen och grundavdragen kunna utan fara fortsättningsvis förbehållas de kommunala myndigheternas avgörande, om gränserna ställas snäva.

Då maxi- och minibelopp så nyligen fastställt (ÅFS 5-6/54) har utskottet ej ansett skäl föreligga att ändra dessa belopp, vilket landskapsstyrelsen föreslagit.

Momentindelningen har ändrats för tydlighetens skull.

"vdraget vid nedsatt skattebetalningsförmåga har ansetts kunna vara likformigt i stad och landskommun, varför det i Mariehamns stad gällande maximibeloppet 60.000 mk av utskottet föreslås gälla även i landskommun (tidigare 50.000 mk).

12 § (13). Skattskyldig, som driver näring eller rörelse eller har fastighet i flere kommuner kan enligt nuvarande lagstiftning få möjlighet att i en kommun avdraga kostnader som uppstått på exempelvis rörelse i annan kommun. För dessa fall har utskottet på sakkunnigrekommendation infört begränsning.

13 § (12). Under remissdebatten påtalades i landstinget uttrycket "såvitt möjligt" i samband med sammansättningen av taxeringsnämnd. Utskottet har ansett, att uttrycket kan få stå kvar. Något missbruk av stadgandet borde ej förekomma, ty det torde bli endast i mycket sällsynta fall, som någon av grupperna fastighetsägare, näringsidkare eller löntagare skulle behöva bli orepresenterad. Om emellertid fullmäktige i en mindre kommun icke lyckas förmå exempelvis en näringsidkare att inträda i taxeringsnämnden bör detta icke medföra upphävande av valet.

14 § (44). Här har intagits de delar av det ursprungliga förslagets § 44, där tillsättande av prövningsnämnd beskrives.

Stiliseringen av mom. 2 är gjord i konformitet med den praxis, som utvecklats i landskommunerna, där fullmäktiges protokoll vid fråga om tillsättande av prövningsnämnd enligt uppgift brukar börja: "Beslöts, att fullmäktige jämte - - - - - skall fungera som prövningsnämnd."

Beskrivningen av stadens prövningsnämnds sammansättning har förenklats genom att medlemmarnas i magistraten antal utsagts vara tre.

20 § (14). Inom utskottet har uttalats önskemålet, att en reform av det tekniska beskattningsförfarandet skulle utföras, så att deklaration skulle inlämnas i tvenne exemplar. Den skattskyldige skulle sedan kunna utfå det ena exemplaret omedelbart efter taxeringens slutförande jämte de anteckningar taxeringsnämnden gjort. Utskottet har ansett ett sådant system bli för kostsamt och arbetsdrygt att genomföra.

22 § (16). Uttryckligt stadgande om att deklaration skall undertecknas har införts.

26 § (20) mom. 2: För att förhindra onödiga yrkanden på särskild granskning, har utskottet ansett, att då skattskyldig själv yrkar genomgående av hans räkenskaper av revisor, detta behöver ske endast om han själv står för kostnaderna.

27 § (21). Skyldigheten att avgiva löne- m.fl. uppgifter är i rikets kommunallag i dess nuvarande lydelse (941/48) mycket mera specificerad än i landskapets kommunallagar. Då någon olägenhet veterligen icke före-

kommitt av våra knapphändigare stadganden, har någon saklig ändring ej gjorts.

42 § (42). Uttrycket "hus, tomt och jord" har utbytt mot "fastighet".

Från kommunalt håll har anförts, att kommunernas statistik förutsätter en uppdelning av fastighetsskattörena, varför i utskottets förslag intagits följande uppdelning av punkt 1:

1. fastighet

a) lantbruksfastighet

b) annan fastighet.

43 § (44). Stadgandet har kunnat väsentligt förkortas, då tillsättandet av prövningsnämnd regleras av den nya § 14. Stadgandena om besvär fram till länsstyrelsen ha sammanförts i samma paragraf, skilt för landskommunernas del och skilt för stadens del.

En hänvisning till lagen den 24 mars 1950 om ändringssökande i förvaltningsärenden har fogats till §§ 43 och 44 (FFS 154/1950). Enligt denna lag kunna besvärshandlingarna insändas med posten vid besvär i länsstyrelsen, men ej vid besvär i Högsta förvaltningsdomstolen.

Slutstadgandet. Då samtliga kommuner numera antingen genomfört eller beslutat om bonitering, synes det utskottet ändamålsenligt att medtaga en bestämmelse om den tid, inom vilken bonitering bör vara utförd.

I övrigt har ett stort antal formella ändringar gjorts i samråd med lagutskottet, dels beroende på omparagraferingen, dels på önskemålet att modernisera språket i de stadganden, som icke undergått sakliga ändringar.

Utskottet föreslår vördsamt, att Landstinget skulle antaga följande

L a n d s k a p s l a g

om kommunalbeskattning i landskapet Åland.

I enlighet med landstingets beslut stadgas:

Kap. 1.

Kommunal skattskyldighet och skattbar inkomst samt rätt till avdrag.

Skattskyldighet.

§ 1.

Till bestridande av utgifter, för vilka kommunens inkomster ej förslå, äge kommunen fastställa skatter.

Skattskyldig till kommun i förhållande till det antal skattören honom genom taxering påförts, är, oberoende av medborgerskap envar, som under skatteåret

1) inom kommunen, evad han där bor eller icke, äger eller brukar jord eller innehar annan fast egendom,

2) där idkar rörelse, näring eller yrke,

3) inom kommunen har eller bör hava sitt bo och hemvist.

-14-

Enahanda skyldighet åligger även menighet, sammanslutning, anstalt eller stiftelse för den inkomst de inom kommunen erhållit av fastighet, näring, rörelse eller annan inkomstkälla. Dock är ideell sammanslutning, anstalt eller stiftelse skattskyldig endast för inkomst av fastighet, näring eller rörelse.

Staten och landskapet äro skattskyldiga för inkomst av lantbruks- och övriga fastigheter till den del dessa fastigheter icke användas till allmänna ändamål samt för halva nettoinkomsten av industriell och annan rörelse, vilken är jämförlig med privata företag. Inkomster, vilka staten och landskapet erhålla från sina skogar, uppskattas enligt de i §§ 4, 17, 18 och 19 omnämnda taxeringsgrunderna. Av sålunda uppskattad inkomst anses tre fjärdedelar såsom beskattningsbar inkomst. Skattefri är arrendeinkomst, som staten eller landskapet erhåller från utarrenderade boställen samt andra dylika lägenheter, ävensom inkomst från produktionsinrättningar, vilka huvudsakligen äro i verksamhet för tillgodo-seende av stats- och landskapsinrättningars behov.

Hustru skall särskilt beskattas för den inkomst, varöver hon enligt lag råder.

Av den skattskyldiges inkomst motsvarar ett belopp av etthundra mark ett skattöre.

§ 2.

Där i lag eller författning är stadgat, att kommunal utskyld skall utgå enligt annan grund än den i § 1 omförmälda eller att gissa från skattskyldighet till kommunen eljest befriade medlemmar skola bidraga till fyllande av särskilda behov, gälle till efterrättelse, vad därom särskilt stadgas.

Kommun må ej besluta någon avvikelse från den i § 1 stadgade grunden för utgörande av kommunala utskylder.

Skattbar inkomst.

§ 3.

Såsom inkomst, på grund varav skatt skall erläggas, anses med sådan begränsning, som nedan säges, skattskyldigs samtliga årsintäkter i penningar eller penningars värde.

Såsom inkomst från lantbruksfastighet skall anses den enligt §§ 4, 17, 18 och 19 bestämda nettoavkastningen.

§ 4.

Såsom lantbruksfastighet skall vid taxeringen anses lägenhet eller del därav, egen eller legd, där lantushållning eller skogsbruk bedrives.

Enligt grunder, som angivas i rikets förordning om kommunalbeskattning i landskommuner, given den 26 februari 1954, skola för bestämmande

av nettoavkastningen lantbruksfastigheternas ägor uppmätas och den odlade marken samt naturlig äng och betesmark graderas samt skogsmarken klassificeras. Till odlad mark hänföres åker samt därmed jämförligt kulturarbete. Graderingen utföres på basen av jordmånens naturliga beskaffenhet och produktionsförmåga samt ägornas läge. Skogsmarkens klassificering utföres på basen av dess produktionsförmåga.

Beskattningen av odlad mark samt ängs- och betesmark grundas på lantbruksfastighetens areal, det arealen motsvarande poängtalet, reducerat till en hundradel, samt det av landskapsstyrelsen fastställda beskattningensvärdet för den härvid erhållna s.k. skattehektaren.

Beskattningen av skogsmark grundas på skogsmarkens areal, dehnas klassificering samt det av landskapsstyrelsen fastställda penningvärdet för skattekubikmeter enligt följande skatteklasser:

	I A	I B	II	III	IV	V
Kubikmeter per ha	4,4	3,8	2,9	2,2	1,4	0,6

Såsom husbondelön beskattas värdet av den skattskyldiges inom lant-hushållning utförda arbete, ledning av arbetet däri inberäknad, uppskattad i penningar till belopp, som bort erläggas åt avlönad person. Såsom husbondelön må icke fastställas högre belopp än som motsvarar det arbete och ledningsarbete, som av den skattskyldige kan utföras.

Husbondelönen uppskattas utgående från det medelarbetsvärde per skattehektar odlad jord i kommunen, som taxeringsnämnden fastställer, med ledning av de anvisningar landskapsstyrelsen äger utfärda.

Skattbar husbondelön kan minskas med beaktande av den tid den skattskyldige ägnat sig åt annat förvärvsarbete eller åt allmänt uppdrag, såvitt därigenom erhållits skattbar inkomst.

Avviker odlings- eller produktionssättet på någon lantbruksfastighet väsentligt från det i kommunen allmänt brukliga skall eventuell härigenom erhållen tilläggsinkomst skäligen beaktas vid fastställandet av fastighetens skattbara avkastning. Odlings- eller produktionssätt anses avvika från det i kommunen allmänt brukliga, om fastighetens åkerodling i betydande utsträckning omfattat växter, vilkas odlande icke beaktats vid fastställande av skattehektarsvärde, eller växter vilka kräva intensivare odlingssätt än vanligt och vilka icke pläga såsom åkerväxter odlas i kommunen, eller om lantbruksprodukternas omsättning i penningar skett på ett väsentligt annorlunda och fördelaktigare sätt än i kommunen i allmänhet.

Har fastighets avkastning nedgått i följd av frost, översvämning, hagel, skogseld eller annat dylikt i avsevärt större mån än i kommunen

i allmänhet, skall sådan minskning av inkomsten i skälig mån beaktas vid uppskattningen av denna.

§ 5.

Äro avsättningsmöjligheterna för produkterna från åker och äng i anseende till närheten av Mariehamns stad, fabriksområde eller annan konsumtions- eller trafikort eller av annan orsak i skilda delar av kommun väsentligen olika, kan kommunens område, för noggrannare utredande av markens nettoavkastning, efter avsättningsmöjligheterna indelas i två eller, om särskilda omständigheter det påkalla, i tre zoner.

Äro trävarors rotpris i kommuns skilda delar med hänsyn till skogsprodukternas avsättnings- och transportförhållanden väsentligen olika, indelas kommunens område med avseende å skogsmarkerna i högst tre zoner.

Zonindelningen fastställles av taxeringsnämnden.

Den procentuella skillnaden mellan zonerna fastställles av landskapsstyrelsen.

§ 6.

Såsom inkomst räknas även

1) vad skattskyldig för sin och sin familjs räkning tillgodogjort sig av avkastningen från näring eller annan fastighet än lantbruksfastighet eller av varor, som han tillverkat eller tillsaluhållit, även som delägare i öppet, kommandit- eller rederibolag eller med dem jämförliga sammanslutningar tillgodoräknad skälig lön, som fastställts vid taxeringen av sammanslutningen, för det arbete delägaren utfört såsom anställd i företaget;

2) vid överlåtelse av rörelses maskiner, redskap eller annan sådan bruksegendom återbekommen, vid tidigare taxering godkänd avskrivning;

3) dividend eller utdelning, som den skattskyldige uppburit från aktiebolag;

4) den vinst, som affärsföretag kan uppskattas ha av sin inom kommunen bedrivna rörelse, även om densamma utövas genom agentur, avdelningskontor, filial eller annat dylikt organ;

5) vinster av tillfällig natur, därunder inbegripen vinst av icke yrkesmässig avyttring av sådan fast eller lös egendom, som säljaren genom köp eller byte förvärvat, om den fasta egendomen varit i säljarens ägo under mindre än tio år och lösegendomen under mindre än fem år, dock efter avdrag av möjligen liden förlust av andra likartade överlåtelser;

6) förmån, uppskattad i penningar, som den skattskyldige åtnjutit genom egen eller fri bostad för sig och sin familj, beräknad av taxeringsnämnden med ledning av de anvisningar landskapsstyrelsen äger ut-

färda;

7) det arbete, den skattskyldiges hemmavarande barn eller andra familjemedlemmar, hustrun undantagen, utfört till förmån för den skattskyldiges lantushåll, därest de icke särskilt beskattas, dock ifråga om envar familjemedlem med beaktande av de avdrag, vilka i §§ 10 och 11 omförmälas samt så, att arbetsvärdet icke får överstiga det belopp, som förutsättes av det på fastigheten erforderliga kropps- och ledningsarbetet;

8) av trädgård, fiskevatten, jaktmarker och övriga därmed jämförliga förmåner erhållen nettoinkomst.

§ 7.

Såsom skattbar inkomst anses icke

1) vad som förvärvats genom giftorätt, fördel av oskiftat bo eller genom gåva, arv eller testamente till make eller arvinge i rätt upp- och nedstigande led;

2) från fastighet utgående sytning;

3) folkpension och pension, som änka eller fader- eller moderäös erhåller av staten eller kommun eller av pensionsanstalt eller änke- och pupillkassa, vilken erhåller understöd av allmänna medel eller som grundats för personer i tjänst hos stat, kommun, kommunalförbund eller religiöst samfund; samt av staten, landskapet eller kommunen beviljade sociala understöd eller bidrag;

4) skadeersättning, däri inbegripet, vad som erhållits på grund av sjuk- eller olycksfallsförsäkring;

5) på grund av liv- eller kapitalförsäkring utfallet kapital;

6) stipendium eller reseunderstöd, som utgivits för vetenskapliga eller konstnärliga studier eller vetenskapliga undersökningar;

7) riksdagsmanna- eller landstingsmannaarvoden och ersättning för ledamotskap i landskapsstyrelsen eller statens eller landskapets kommittéer till den del dessa arvoden motsvara dagtraktamentes belopp;

8) sammanträdesarvoden för kommuns fullmäktige, styrelse, nämnder eller kommittéer; ej heller

9) vad som av staten, landskapet eller annat offentligt samfund anvisats till bestridande av med tillfälligt uppdrag förenade särskilda kostnader.

Avdrag.

§ 8.

Vid uppskattning av inkomst må avdrag ske för alla kostnader för inkomstens förvärvande och bibehållande, dock icke för skattskyldigs eller hans familjs levnadskostnader, ej heller för ränta å hans i egen fastighet eller näring nedlagda kapital eller för vad den skattskyldige ned-

lagt i nybyggnad eller för utvidgande av sin rörelse i maskiner m.m. dylikt.

Såsom omkostnader för inkomstens förvärvande anses även:

1) avlöning, kost och andra förmåner, som skattskyldig utgivit åt i annan av honom bedriven näring än lantbruk sysselsatta hemmavarande barn över 16 år, dock ej till högre belopp än vad som för sådant arbete bort erläggas åt annan avlönad person;

2) värdeminskning av byggnader, maskiner, inventarier och andra med dem jämförliga föremål, som använts i skattskyldigs annan förvärvsverksamhet än lantbruk;

3) kostnad för utövning av vetenskap och konst samt intellektuella yrken;

4) medel, som reserverats för klassificering av fartyg, likväl icke till högre belopp än vad skäligen kan antagas vara erforderligt vid årligen skeende avsättning av medel för nämnda ändamål; samt

5) vad delägare i öppet, kommandit- eller rederibolag eller med dem jämförlig sammanslutning tillgodoräknats såsom skälig ansedd lön för i företaget utfört arbete.

Som kostnader för inkomstens förvärvande anses icke representationskostnader, såvitt de icke kunna visas uttryckligen hava föranletts av kostnaderna för förvärvande eller bibehållande av inkomsten.

§ 9.

Värdeminskning av byggnader, maskiner, inventarier och andra med dem jämförliga föremål, som använts i den skattskyldiges annan förvärvsverksamhet än lantbruk, skall i det avseende § 8 mom. 2 innehåller, efter rörelsens och föremålens beskaffenhet i form av avskrivning bestämmas till högst följande procenttal av föremålens anskaffningsvärde:

1) på administrations- och bostadsbyggnader:

av trä 3 %;

av sten 1 %;

2) på fabriksbyggnader och kraftstationer:

av trä 5 %;

av sten 3 %;

3) på ekonomiebyggnader:

av trä 6 %;

av sten 3 %;

4) på maskiner och ångpannor, kraftöverförings-

anläggningar, elektriska ledningar, vatten-

och gasledningar 8 %;

5) på rörlig materiel, arbetsredskap och verktyg 15 %;

6) på rörelses inventarier	10 %;
7) på fartyg:	
av trä	12 %;
av järn	6 %;
8) på lastbilar och bussar	25 %;
9) på övriga motorfordon	20 %.

Finnes icke tillräcklig utredning om anskaffningsvärdet, fastställles detta genom uppskattning.

Har skattskyldig framställt utredning därom, att han på grund av särskilda orsaker borde vara berättigad till större avskrivning än vad ovan säges, må honom efter prövning beviljas sådan, dock ej utöver det belopp, som i bokföringen upptagits som avskrivning. Sedan föremål till fullo avskrivits, må ytterligare avskrivning icke ske.

§ 10.

Skattskyldig är berättigad att från sin inkomst avdraga

1) för jord, förutom staten och landskapet tillhörig, erlagda lego-avgifter;

2) ränta å gäld;

3) förlust av skattskyldigs näringsverksamhet, som icke är att hänföra till kapitalförlust;

4) obligatoriska försäkringsavgifter såsom folkpensionspremie samt avgifter, som erlagts till arbetslöshetskassor, och skogsvårdsavgifter ävensom barnbidragspremier;

5) avgifter till pensions-, änke- och pupill- samt annan dylik kassa, i vilken det på grund av tjänst eller befattning åligger honom att vara delägare;

6) såsom underhållskostnad för fastighet, som icke är lantbruksfastighet, i ett för allt högst 10 procent av den beräknade avkastningen från fastigheten;

7) vad inhemsk försäkringsanstalt enligt lag bör överföra till ersättnings- eller premiereserv;

8) vad sparbank eller andelskassa bör erlagga till sparbankernas eller andelskassornas säkerhetsfond;

9) vad näringsidkare under skatteåret erlagt i gott-görelse å köp och försäljning, återbäring av överskott samt års- och omsättningsrabatt;

10) vad arbetsgivare från inkomsten av sin rörelse erlagt till av honom grundad pensionsanstalt eller pensionsstiftelse intill det belopp, som enligt försäkringstekniska grunder erfordras till täckande av anstaltens eller stiftelsens av pensionsförbindelserna härflytande

pensionsansvarighet.

§ 11.

Såsom barnavdrag skall från skattskyldigs inkomst ytterligare avdragas i enlighet med vad kommunens fullmäktige besluta för den taxering, som för varje år skall förrättas

i landskommun minst 6.000 och högst 25.000 mark för varje barn eller adoptivbarn, som han på grund av sin försörjningsplikt försörjt och som före skatteårets ingång icke fyllt sexton år, samt

i Mariehamns stad minst 20.000 och högst 40.000 mark för varje sådant barn.

Då hustru beskattas skilt, må avdraget göras från den makes inkomst, vilken ensam eller huvudsakligen försörjt barnet. För barn, som själv har inkomst, må avdrag göras blott till den del sagda inkomst understiger det av fullmäktige fastställda beloppet.

Överstiger skattskyldig persons och hans makas sammanlagda inkomst efter i §§ 8, 9 och 10 nämnda avdrag jämte i föregående moment stadgat avdrag i landskommun icke 50.000 mark, må därifrån, i enlighet med vad kommunalfullmäktige för varje år besluta, göras ett grundavdrag med minst 15.000 och högst 50.000 mark, eller, om inkomsten överstiger 50.000 mark, ett avdrag motsvarande nämnda belopp, minskat med två procent för varje fulla ettusen mark, varmed inkomsten överstiger 50.000 mark.

Grundavdrag i Mariehamns stad må göras om inkomsten efter i föregående moment nämnda avdrag icke överstiger 80.000 mark, i enlighet med vad stadsfullmäktige för varje år besluta med minst 30.000 och högst 80.000 mark, eller om inkomsten överstiger 80.000 mark, ett avdrag motsvarande nämnda belopp, minskat med fem procent för varje fulla femtusen mark, varmed inkomsten överstiger 80.000 mark.

Då äkta makar beskattas skilt, skall grundavdraget fastställas på grund av deras sammanlagda inkomst och avdraget göras från den makes inkomst, som haft den större inkomsten.

Har skattskyldig persons skattebetalningsförmåga genom studier, underhåll av nära anförvanter eller till följd av egen eller närstående persons ålderdom, sjukdom, olycksfall, invaliditet eller annan sådan orsak väsentligen nedgått, kan från inkomsten avdragas högst 60.000 mark. Från avliden persons inkomst kan efter prövning avdrag göras eller hans dödsbo beviljas fullständig befrielse från skatt, därest han efterlämnat änka, oförsörjda barn eller andra arvingar, vilka varit beroende av honom för sin försörjning.

Har skattskyldig avlidit, efter det beskattningen verkställts, kunna

-21-

fullmäktige, om den avlidne efterlämnat änka, oförsörjda barn eller andra arvingar, vilka varit beroende av honom för sin försörjning och omständigheterna äro särdeles ömmande, på ansökan efter prövning, medgiva delvis eller fullständig befrielse från skattens erläggande.

§ 12.

Har skattskyldig inkomst från flere än en inkomstkälla, skall från inkomsten av varje fastighet, rörelse, näring eller yrke avdragas på samma inkomstkälla sig belöpande, i denna lag till avdrag tillåtna kostnader, arbetslöner, jordlegoavgifter, avskrivningar och räntor. Om för någon inkomstkälla avdraget skulle överstiga inkomsten, vare den skattskyldige i så fall berättigad att verkställa ytterligare avdrag för det sålunda skiljande beloppet från den totala inkomstsumman, dock så att vid taxering av rörelse eller fastighet i en kommun avdrag icke må göras för sådana kostnader för rörelse eller fastighet i annan kommun. Då avdrag är beroende av inkomstens storlek, skall, om den skattskyldige har inkomst i flere kommuner, såsom inkomst anses de i de skilda kommunerna erhållna slutliga inkomsternas sammanlagda belopp.

Förlust, som uppkommit genom icke yrkesmässig avyttring av egendom, får avdragas från vinst, som erhållits genom likartad försäljning.

Kap. 2.

Taxeringsmyndigheterna.

§ 13.

Taxeringen skall försiggå i början av året (beskattningsåret) näst efter det år förrättningen avser (skatteåret) och verkställas av en taxeringsnämnd, som kommunens fullmäktige utse för ett år i sänder. Antalet medlemmar och ersättare i taxeringsnämnd fastställas av kommunens fullmäktige, som även utse nämndens ordförande och viceordförande.

Taxeringsnämnd skall, såvitt möjligt, bestå av fastighetsägare, närings- eller yrkesidkare samt lön- eller pensionstagare.

Vid meningsskiljaktighet i taxeringsnämnd röstas efter huvudtalet. Utfalla rösterna lika, gälle den mening, som länder den skattskyldige till förmån.

Taxeringsnämnd är beslutför, då minst två tredjedelar av medlemmarna äro närvarande.

Taxeringsnämnd må för taxeringens verkställande fördela sig på avdelningar. Avdelning är beslutför, då minst tre medlemmar äro närvarande och om beslutet ense. Yppar sig meningsskiljaktighet, hänskjutes ärendet till taxeringsnämndens prövning och avgörande.

§ 14.

I varje kommun skall finnas en prövningsnämnd. Antalet medlemmar och ersättare i prövningsnämnd fastställas av kommunens fullmäktige.

I landskommun skola en fjärdedel av prövningsnämnds medlemmar samt ersättare för dem vara utsedda av taxeringsnämnden bland dess egna medlemmar, medan övriga medlemmar och ersättare för dem väljas av kommunalfullmäktige, som även utse prövningsnämndens ordförande och viceordförande. Kommunalfullmäktige kunna dock besluta att fullmäktige själva jämte en fjärdedel av taxeringsnämndens härtill av nämnden utsedda ledamöter skola fungera som prövningsnämnd.

I Mariehamns stad skola fullmäktige vid val av taxeringsnämnd även utse sex personer för att tillsammans med magistratens medlemmar samt tre av taxeringsnämnden inom densamma härtill utsedda medlemmar utgöra stadens prövningsnämnd. Vid prövningsnämndens sammanträde föres ordet av borgmästaren eller den, som handhaver hans tjänst.

Beträffande ömröstning, skiljaktighet i meningar och beslutförhet gäller för prövningsnämnd vad om taxeringsnämnd föreskrives.

§ 15.

Besvär över prövningsnämnds beslut i anledning av anmärkning mot taxeringen anföras i länsstyrelsen i landskapet Åland. Över länsstyrelsens beslut i taxeringsärende kunna besvär anföras i Högsta förvaltningsdomstolen.

§ 16.

Om landskapsstyrelsens befattning med taxeringen stadgas i § 19.

Kap. 3.

Taxeringsgrunderna.

§ 17.

Taxeringsnämnd i landskommun, som valts för verkställande av följande års taxering, tillhör att före utgången av oktober månad fatta beslut om förslag till landskapsstyrelsen angående

a) nettoavkastningen från en skattehektar odlad mark, ängs- och betesmark,

b) penningvärdet av en skattekubikmeter skogsprodukter,

c) vilka växtslag, som under skatteåret skola anses ha utgjort specialodling,

d) den procentuella skillnaden mellan olika zoner odlad mark, äng och skogsmark. Härjämte skall taxeringsnämnd i landskommun insända förslag till anvisningar för beräkning av medelarbetsvärdet per skattehektar odlad jord.

Taxeringsnämnd, som valts för följande års taxering, skall före utgången av oktober månad till landskapsstyrelsen insända förslag till anvisningar för beräkning av medelvärdet för bostadsförmån av egen eller fri bostad.

§ 18.

Ett exemplar av taxeringsnämndens beslut angående i § 17 nämnda förslag till beskattningsgrunder och anvisningar skall ofördröjligen tillställas landskapsstyrelsen, och ett annat exemplar på lämpligt ställe inom kommunen framläggas till de skattskyldigas granskning under fjorton dagar, räknat från den dag, då beslutet kungjordes på sätt om kommunala tillkännagivanden är stadgat, denna dag oräknad. Skattskyldig, som ej åtnöjes med taxeringsnämnds beslut, har rätt att däröver göra anmärkning medelst skrivelse, som inom fjorton dagar från den, då beslutet till de skattskyldigas granskning framlades, nämnda dag oräknad, skall till ~~jämval på avsändarens risk inom den föreskrivna tiden~~ taxeringsnämndens ordförande ingivas. Dock må anmärkningsskrivelsen insändas till taxeringsnämndens ordförande genom förmedling av posten i frankerat brev. Ordföranden skall på anmärkningsskrivelsen anteckna, när den kommit honom tillhanda, samt ofördröjligen överstyra den till landskapsstyrelsen med biläggande av taxeringsnämndens utlåtande samt utredning om tiden, då taxeringsnämndens beslut framlades till granskning.

§ 19.

För beskattningen av i § 4 nämnda inkomster av odlad mark, ängs- och betesmark samt skogsmark åligger det landskapsstyrelsen att, oberoende av om anmärkning gjorts mot taxeringsnämnds förslag eller ej, vidtaga sådana ändringar, som äro nödiga för att beskattningen må bli riktig och i hela landskapet enhetlig och därvid för det skatteår, under vilket taxeringsnämndernas förslag tillkommit, fastställa:

a) för odlad mark, ängs- och betesmark ett skattehektarvärde, som utgör den beräknade nettoavkastning, som med beaktande av gängse drifts- och underhållskostnader, arbetslön och skälig värdeminskning i de olika kommunerna beräknas uppstå på en hektar åkermark av etthundra poängs grad (skattehektar). Vid denna beräkning skall enligt § 10 p. 4 avdragbara försäkringsavgifter och barnbidragspremier icke beaktas,

b) för skogsmark ett penningvärde per skattekubikmeter, som beräknas uppstå med beaktande av gängse drifts- och underhållskostnader, arbetslön och skälig värdeminskning; vid denna beräkning skall enligt § 10 p. 4 avdragbara försäkringsavgifter, barnbidragspremier och skogsvårdsavgifter icke beaktas,

c) de växtslag, som under skatteåret i landskapet skola anses ha utgjort specialodlingar,

d) den procentuella skillnaden mellan olika zoner odlad mark, äng och skogsmark.

Det tillkommer även landskapsstyrelsen att till ledning för taxeringsnämnderna utfärda anvisningar om beräkning av medelarbetsvärdet per

- 24 -

skattehektar odlad mark ävensom medelvärdet för bostadsförmån av egen eller fri bostad med beaktande av ett skäligt hyresvärde i de olika kommunerna.

Kap. 4.

Deklaration och annan uppgiftsskyldighet.

§ 20.

Till ledning för den kommunala beskattningen skall envar i kommunen skattskyldig till kommunens taxeringsnämnd avgiva deklARATION ÖVER SIN INKOMST under föregående år.

§ 21.

Skyldighet att avgiva deklARATION eller annan uppgift, varom i denna lag stadgas, åligger för hustru mannen, i fall icke hustrun särskilt beskattas; för omyndig och under förmynderskap stående person förmyndare; för sådan frånvarande, för vilken godman förordnats, godmannen, beträffande vad han har under sin förvaltning; för oskiftat stärbhus den, som har boet om händer, evad han är delägare eller syssloman; samt, där boet är skiftat, den, som vid tiden för skiftet förvaltat boet. Av lifen persons inkomst deklareraras av den, som enligt lag äger att låta uppteckna boet.

För bolag, andelslag, ekonomiska föreningar och stiftelser åligger deklARATIONSSKYLDIGHETEN jämte därmed sammanhängande förpliktelser vederbörande styrelse, förvaltning eller syssloman.

Den, som för frånvaro eller annan orsak är hindrad att deklarerera, är berättigad att meddela taxeringsnämnden åt vem han uppdragit att i sitt ställe fullgöra deklARATIONEN med angivande tillika av tiden för uppdragets varaktighet. Nämnden äger i allt vad deklARATIONEN rör, hålla sig till ombudet, men huvudmannen ansvarar dock själv för påföljderna, ifall något i avseende å uppgiftsskyldigheten av ombudet åsidosättes.

§ 22.

Deklaration avgives på heder och samvete. Den avfattas skriftligen medelst ifyllande och undertecknande av blankett enligt av landskapsstyrelsen fastställda formulär och bör upptaga:

a) den deklARATIONSPLIKTIGES namn, yrke eller verksamhet, boningsort och adress;

b) noggrann uppgift över hans inkomster under den tid beskattningen avser;

c) uppgift, behörigen specificerad, över de avdrag från bruttointkomsterna, som han yrkar att få räkna sig till godo vid taxeringen, samt, om avdraget är beroende av inkomstens storlek, uppgift därom, att han icke haft i annan kommun skattbar inkomst eller, därest han haft sådan

- 25 -

inkomst, huru stor denna inkomst i de olika kommunerna är sammanräknad.

Har uppgiftspliktig drivit rörelse eller yrkesverksamhet på olika orter eller eljest haft inkomst inom två eller flere kommuner, skall han i deklarationen tillika angiva, huru enligt hans mening inkomsterna bära i avseende å taxeringen fördelas mellan de särskilda kommunerna.

§ 23.

Angående inkomst från lantbruksföretagstighet eller annan inkomstkälla, som endast uppskattningsvis kan bestämmas, vare deklarationspliktig skyldig att i stället för sifferuppgifter meddela de upplysningar, som äro av nöden för beräkning av sådan inkomst.

§ 24.

Bolag, andelslag och övriga näringsidkare bära, såframt de enligt gällande lag äro skyldiga att föra bok, jämte deklarationen inlämna bestyrkt avskrift av skatteårets och närmast föregående års balansräkningar ävensom skatteårets resultaträkning, samt specifikation över verkställda avskrivningar å fastighet, inventarier, maskiner och mera dylikt.

Bolag, andelslag och ekonomiska föreningar åligger att därjämte inlämna avskrift av sin revisionsberättelse.

§ 25.

Skattskyldig vare pliktig att, förutom deklaration, på anmaning av taxeringsnämnden meddela de uppgifter och kompletterande upplysningar, som nämnden finner erforderliga för taxeringen. Möter svårighet att avgiva dessa uppgifter skriftligen, vare deklarationspliktig berättigad att själv eller genom ombud göra ifrågavarande meddelanden muntligen, varvid desamma bära av taxeringsnämndens ordförande antecknas och av den, som avlämnat uppgifterna, med namnunderskrift bestyrkas under enahanda förpliktelser, som föreligga vid avgivande av deklaration.

§ 26.

På anmaning av taxeringsnämnden åligger det skattskyldig att på tid, som honom förelägges av nämnden, till genomseende förete sina affärsböcker, inventeringslängder, kontrakt, skuldsedlar, verifikat med flera handlingar, som kunna tjäna till ledning vid hans beskattning. Granskningen av handlingarna bör, såvitt möjligt, ske i den uppgiftspliktiges bostad eller affärslokal.

Taxeringsnämnden kan ock låta edsvuren revisor granska den skattskyldiges bokföring och därur meddela nämnden för taxeringen erforderliga uppgifter. Där uppgiftspliktig det fordrar, är taxeringsnämnden skyldig att iakttaga sådant förfarande, varvid kostnaderna bestridas av den uppgiftspliktige.

§ 27.

I nedannämmt avseende äro vederbörande skyldiga att på uppmaning av taxeringsmyndigheterna tillhandahålla dem eller av dem befullmäktigad person upplysningar, nämligen:

a) statens, landskapets, kommuns eller annan menighets ämbetsverk och myndighet beträffande vid den anställda personers avlöningsförmåner under nästföregående år; varvil, då med tjänstebefattning följt fri kost, boställe, bostad eller lönsjörd eller inkomst av sportler, expeditiönslösen, bötes- eller beslagsandelar eller andra obestämda eller extra inkomster, sådant särskilt bör meddelas;

b) allmänt verk samt styrelser för inrättning eller stiftelse, där befattningshavare eller annan ägt utbekomma pension eller understöd, ävensom styrelse för inhemska livförsäkrings- eller livränteanstalt samt syssloman för utländsk sådan anstalt, angående beloppet av pension, understöd eller livränta, som under nästföregående år tillkommit viss person;

c) förmyndarnämnd angående omyndigs i förmyndarräkning redovisade inkomst för visst år;

d) envar arbetsgivare i stad eller på landet, beträffande hos honom under nästföregående år tillfälligt eller fast anställd persons avlöningsförmåner under sagda tid med iakttagande i tillämpliga delar av vad ovan under punkt a) är sagt.

Då besvär över taxeringen anförts, vare bolag, banker, bankfilialer och agenturer ävensom inrättningar liksom ock enskilda personer förpliktade att på anhållan till prövningsnämnd eller av den utsedda personer avlämna upplysningar och bevis för utredande av besvärarens inkomster.

Ifrågavarande upplysningar böra hos vederbörande avhämtas på åtgärd av beskattningsmyndighet.

§ 28.

Sammanfaller de i § 24 i denna landskapslag omförmälda uppgiftspliktigas räkenskapsår icke med kalenderåret, vare dessa skyldiga att deklarerera samt förebringa i sagda paragraf omnämnda utredning för det räkenskapsår, som avslutats närmast före utgången av det kalenderår taxeringen avser.

§ 29.

Blanketter för deklaration skola genom kommunens försorg och på dess bekostnad avgiftsfritt tillhandahållas de deklarationspliktiga på av taxeringsnämnden bestämda platser inom kommunens område.

§ 30.

Envar, som önskar upplysning beträffande sin deklarationsplikt eller sättet för deklaration, äger rätt att för erhållande av handledning

vänla sig till person, som av taxeringsnämnden därtill förordnats. Denne är skyldig att på begäran jämväl biträda deklaraationspliktig vid avfattande av deklarationen. Ersättning härför må varken betingas eller mottagas.

§ 31.

I § 20 omnämnd deklaration ingives antingen till taxeringsnämnden eller till av denna utsedd person inom tid, som av nämnden bestämmes och som skall kungöras . kommunens medlemmar till kännedom, på sätt angående kommunala tillkännagivanden är föreskrifvet. Sagda kungörelse bör jämväl innehålla uppgift om påföljderna av underlåten eller falsk deklaration, vem eller vilka taxeringsnämnden förordnat att lämna i § 30 oförmälda handledning, var och på vilka tider deklarationsblanketter kunna av deklarationspliktiga erhållas samt till vem deklarationen bör inlämnas.

Deklaration och annan uppgift, som skall avgivas på grund av anmaning, inlämnas direkt till taxeringsnämnden inom tid, som i anmaningen bestämmes.

Tiden för avgivande av deklaration och annan uppgift kan förlängas av taxeringsnämnden på den uppgiftspliktiges anhållan.

Över avgiven deklaration vare deklarationspliktig berättigad att erhålla bevis.

§ 32.

Anmaning, som av taxeringsnämnden meddelas uppgiftspliktig för fullgörande av deklaration eller annat åliggande enligt denna lag, skall avfattas skriftligen och undertecknas av nämndens ordförande. Däri bör för övrigt angivas icke allenast den tid, inom vilken uppgiftsskyldigheten bör fullgöras, utan även den påföljd han är underkastad, där han ej hörsammar anmaningen.

§ 33.

Deklaration och annan uppgift, som avgives skriftligen, kan jämväl på den uppgiftspliktiges eget ansvar i frankerat brev med posten insändas till taxeringsnämnden inom föreskriven tid.

§ 34.

Vid inlämnande eller insändande av deklaration eller annan uppgift vare ej nödigt att bilägga fullmakt eller annan handling till styrkan- de av att uppgiften avgives av behörig person. Dock bör utredning i nämnda avseende inlämnas efter anmaning, såframt taxeringsnämnden på grund av särskilda omständigheter prövar sådan vara erforderlig.

§ 35.

Deklaration och annan uppgift, som avgivits till ledning för taxerin-

~~den~~ må icke delgivas andra än ordinarie medlemmar i taxeringsnämnden och nämndens tjänstemän samt de suppleanter, som deltagit i ärendets behandling, samt myndighet, som för prövning av besvär över taxeringen eller för annat ändamål har behov av dem. Ej heller må desamma inom taxerings- eller prövningsnämnd föredragas i vidare mån, än som för deras prövning är oundgängligen nödigt, eller i nämndens protokoll intagas utförligare, än på grund av föreskrifterna i § 36 påkallas. Nämnden äger, där vederbörande uppgiftspliktig sådant påyrkar eller skäl därtill eljest föreligga, anförtro granskningen av uppgifterna åt tre av nämndens medlemmar, vilka det tillkommer att meddela nämnden, huruvida sagda uppgifter äro riktiga.

För övrigt åligger det envar, som på grund av tjänst eller offentligt uppdrag tager befattning med deklaration och taxering eller därvid tillkomna handlingar att i obrottslig tystnad hålla, vad honom angående de taxerades inkomster och förmögenhetsförhållanden därigenom blivit kunnigt.

Dock må taxeringslängden ej betraktas såsom hemlig.

Kap. 5.

Taxeringens utförande.

§ 36.

Taxeringsnämnden tillhör att samvetsgrant uppskatta den inkomst varje skattskyldig kan anses under det sistförflutna året hava åtnjutit av fastighet i kommunen, av sin därstädes idkade rörelse, näring eller yrke, och, såframt den skattskyldige inom kommunen har eller bör ha laga bo och hemvist, av lön, pension eller annan inkomstkälla. På grund härav påföres envar skattören.

Utan hinder därav, att uppgift uteblivit, och med rätt att pröva, i vad mån avgiven uppgift är av den beskaffenhet, att den bör läggas till grund för taxeringen, äger taxeringsnämnden bestämma den skattbara inkomsten.

Avviker vid försäljnings- eller annat avtal köpeskillingen eller annat vederlag eller tiden för dess erläggande avsevärt ifrån vad på orten är sed och det framgår, att ett dylikt avtal uppgjorts i avsikt att väsentligen nedbringa den utgående skatten, äger taxeringsnämnden rätt, att, med beaktande av alla på saken inverkan omständigheter, enligt prövning bestämma det pris och den betalningstid, som böra läggas till grund för fastställande av den beskattning underkastade inkomsten.

Är den av skattskyldig uppgivna inkomsten i jämförelse med andra på samma område och under likartade förhållanden verksamma skattskyldigas årsinkomst eller i jämförelse med hans levnadsstandard uppenbarligen

för låg och företer den skattskyldige icke på anfordran giltiga skäl härför är taxeringsnämnd berättigad att efter prövning fastställa beloppet av den beskattningsbara inkomsten.

Har uppskattningen av erhållna inkomster från fastighet, näring, rörelse eller yrke utfallit så, att endast ringa eller ingen behållning uppstått, men dylik uppskattning med avseende å beskaffenheten och omfattningen av den skattskyldiges rörelse icke anses kunna godkännas såsom grund för utgörande av kommunalskatt, tillhör det taxeringsnämnden att efter sorgfälligt övervägande av alla omständigheter, som böra tjäna till ledning vid sakens bedömande, prövningsvis bestämma det belopp, för vilket skattören skäligen skola påföras sådan skattskyldig.

Lägges avgiven uppgift icke till grund för taxeringen, bör anledningen därtill angivas i taxeringsnämndens protokoll och på begäran meddelas den skattskyldige.

§ 37.

Har i följd av uraktlåten eller oriktigt avgiven deklaration eller annan uppgift något belopp av den skattskyldiges inkomst blivit obeskattat, kan sådant inkomstbelopp ännu under något av de nästföljande tre åren av taxeringsnämnden efterbeskattas.

Har skattskyldig avlidit, efterbeskattas dödsboet, som svarar blott med boets tillgångar. Är boet skiftat, må delägare icke åsättas större del av sådan taxering, än som på hans andel i boet sig belöper.

Hava enligt § 8 mom. 2 punkt 4 avsatta medel icke tagits i anspråk för klassificering av fartyg, skola desamma, till den del deras sammanlagda belopp överskrider klassificeringskostnaderna, underkastas taxering under något av de efter klassificeringens slutförande nästföljande tre åren.

§ 38.

Avgives icke inom utsatt tid deklaration eller annan till taxeringen sig hänförande uppgift eller tillhandahållas icke taxeringsnämnden äskade handlingar eller upplysningar, allt på sätt i §§ 21, 22, 23, 24, 25, 26 och 36 säges, eller äro de meddelade uppgifterna bristfälliga, kan taxeringsnämnden, därest den skattskyldige icke kan förebringa omständigheter, som ursäktas hans försumlighet, utöver inkomstskatten påföra denne en förhöjning därav om högst tjugo procent. Nämnden må, där sådant prövas nödigt, anmana den försumlige att inom förelagd ny tid fullgöra sin uppgiftsplikt.

Hörsammas icke heller denna anmaning, kan den skattskyldige ytterligare påföras en förhöjning av ända till trettio procent av skattebeloppet, såframt han icke anför laga skäl för sin uraktlåtenhet.

- 30 -

§ 39.

Uppkommer del av skattöre, bör det belopp av inkomsten, som skulle gälla för mindre än ett skattöre, uteslutas.

§ 40.

Skattören påföres under följande tre titlar:

1) inkomst av fastighet:

a) lantbruksfastighet;

b) annan fastighet;

2) inkomst av näring eller yrke; samt

3) löneförmåner, pension eller annan icke redan nämnd inkomst.

§ 41.

Sedan taxering blivit verkställd i landskommun, skall den däröver upprättade längden tillställas ordföranden i kommunalfullmäktige, vilken har att genom kungörelse på kommunens anslagstavla tillkännagiva, på vad ställe densamma kan av dem, som sådant önska, granskas inom fjorton dagar från den tid kungörelsen anslogs. Kungörelsen bör även innehålla underrättelse om dag, då skattskyldig är i tillfälle att hos prövningsnämnden emot längden framställa de anmärkningar, till vilka han kan finna skäl.

I Mariehamns stad skall, sedan taxeringen blivit verkställd, den däröver upprättade längden under åtta dagars tid finnas tillgänglig i stadshuset eller på annat lämpligt ställe, för att vederbörande skattskyldig må kunna taga kännedom av densamma. Härom låte taxeringsnämndens ordförande tillkännagiva, på sätt om kommunala meddelanden är stadgat.

§ 42.

Sedan taxeringen blivit slutförd och prövningsnämnden fullgjort sitt uppdrag, skola avgivna deklarationer, jämte till dem hörande handlingar av kommunens styrelse förvaras under lås i minst fem års tid, varefter de, såvitt desamma icke äro behöfliga i anledning av anförda besvär, anhängiggjort åtal eller för annat särskilt ändamål, må förstöras enligt prövning av kommunens styrelse.

Kap. 6.

Besvär över taxering.

§ 43.

I landskommun bör taxeringslängden på dag, som i den i § 41 mom. 1 nämnda kungörelsen angivits, framläggas vid prövningsnämndens sammanträde till allmän granskning, varvid envar lämnas tillfälle att mot längden göra den anmärkning, vartill han beträffande den honom åtgångna taxeringen finner anledning. Över framställd anmärkning skall pröv-

ningsnämnden genast besluta, och skall, såframt anmärkningen godkännes, därav föranledd ändring införas i längden.

Den, som icke nöjes åt prövningsnämndens beslut, äger rätt att däröver anföra skriftliga besvär i länsstyrelsen i landskapet Åland. Besvärsskriften jämte det överklagade beslutet skall inlämnas till länsstyrelsen inom trettio dagar från dagen, då beslutet i prövningsnämnden avsades. Besvärshandlingarna kunna även till länsstyrelsen insändas i enlighet med vad därom särskilt är stadgat.

§ 44.

I Mariehamns stad äger den, som åt taxeringen icke nöjes, inom två veckor efter utgången av de åtta dagar, under vilka taxeringslängden enligt bestämmelserna i § 41 mom. 2 varit framlagd, ingiva till magistraten skriftlig anmärkning. De inkomna anmärkningarna överlämnas av magistraten till prövningsnämnden, vilken det tillhör att skyndsamt taga de anmärkta och övriga för densamma kända förhållanden i övervägande samt avgöra, huru många skattören skola besväranden påföras.

Prövningsnämndens beslut skall i stadshuset eller annat lämpligt ställe hållas för vederbörande tillgängligt under åtta dagar efter den, då härom kungjorts på sätt om kommunala tillkännagivanden är stadgat, kungörelsedagen oräknad.

Den, som icke nöjes åt prövningsnämndens beslut, må däröver anföra skriftliga besvär, vilka jämte det överklagade beslutet skola till länsstyrelsen inlämnas inom trettio dagar, räknat från den, då prövningsnämndens beslut framlagts, sagda dag oräknad; och äger besväranden tillika bilägga besvärsskriften utredning om dagen, då prövningsnämndens beslut framlagts. Besvärshandlingarna kunna även till länsstyrelsen insändas i enlighet med vad därom är särskilt stadgat.

§ 45.

I länsstyrelsens utslag får ändring sökas i Högsta förvaltningsdomstolen senast före klockan tolv å trettionde dagen efter delfåendet, dagen då sådant skedde likväl oräknad; och lände därvid till efterrättelse, vad om sådant ändringssökande i allmänhet är stadgat, dock sålunda, att besvären även må under besvärstiden till länsstyrelsen inlämnas för att därifrån vidare befordras.

§ 46.

Den, som anfört besvär över taxeringen, vare dock pliktig att vid skatteuppbörd erlægga det skattebelopp honom påförts, men är såframt besvären godkännas, berättigad att återfå, vad han för mycket erlagt jämte ränta från uppbördsdagen till skattebeloppets återbetalningsdag enligt Finlands Banks under denna tid gällande lägsta diskontranta

- 32 -

ävensom ersättning för de kostnader, vilka han haft för sin ändrings-
~~ansökan~~ kan, där särskilt skäl ej förefinnes för kommunens befriande från
 dylik ersättningsskyldighet.

Kap. 7.

Straffbestämmelser.

§ 47.

Den, som för att bereda sig eller annan nytta genom avgivande av
 falsk deklaration eller annan till ledning för taxeringen avsedd upp-
 gift undandraget eller söker att undandraga kommunen skatt, straffes
 såsom i strafflagen säges.

§ 48.

Tredskas den, som enligt § 27 äger tillhandahålla taxeringsmyndig-
 heterna äskade upplysningar, att fullgöra sin skyldighet härutinnan,
 straffes med högst tio dagsböter, och förelägge rätten honom, där så-
 dant yrkas, visst äventyr att inom av rätten utsatt tid iakttaga,
 vad honom uti ifrågavarande avseende åligger.

§ 49.

Bryter någon emot den honom på grund av tjänstebefattningar enligt
 § 35 åliggande tystnadsplikt, stånde ansvar såsom för tjänsteförbrytel-
 se. Yppar annan person olovligen, vad jämlikt sagda paragraf skall hem-
 lighållas, straffes med böter eller fängelse i högst ett år.

Ej må förseelse, som här nämnes, av allmän åklagare åtalas, om icke
 målsäganden angivit densamma till åtal.

Kap. 8.

Särskilda stadganden.

§ 50.

Om debitering och uppbörd av kommunalskatt gäller vad därom är
 särskilt stadgat.

Denna landskapslag träder i kraft den 1 januari 1957, dock så att
 taxering enligt densamma första gången verkställes år 1958. Genom den-
 na landskapslag upphäves med verkan från den 1 januari 1958 samtliga i
 landskapslagen om kommunalförvaltning i Mariehamn, given den 14 juli
 1948, samt i landskapslagen om kommunallag för landskommunerna i land-
 skapet Åland, given den 21 augusti 1930, ingående stadganden angående
 beskattning jämte i dem senare gjorda ändringar. Dock må bestämmelser-
 na om beskattning av lantbruksinkomst enligt tidigare grunder fort-
 farande tillämpas i kommuner, där bonitering ännu icke slutförts, un-
 der av landskapsstyrelsen fastställd tid, högst till utgången av be-
 skattningsåret 1960.

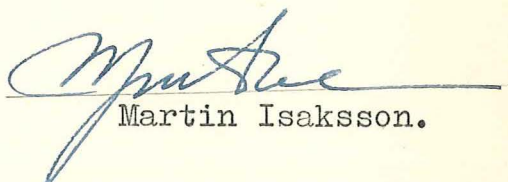
- 33 -

Mariehamn den 29 februari 1956.

På lag- och ekonomiutskottets vägnar:

Albin Johansson.

Martin Isaksson.

Närvarande i utskottet: ordf. Albin Johansson, viceordf. Valter Nordas
samt medlemmarna John Johansson, Trygve Johansson och F. Sjöstrand.